

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Ympäristövaikutusten arviointi osana kokonaisvaltaista ennakkoarviointia

Maria Salenius, erityisasiantuntija
[@Maria_Salenius](#)

21.10.2019
EVA-treffit

*"Kunnissa on aina tehty
kuntalaisten hyvinvointiin
merkittävästi
vaikuttavia päätöksiä*

*– mutta ei välttämättä ole
aina tiedostettu päätösten
kaikkia näkökulmia ja pitkän
aikavälin vaikuttavuutta."*

*aikavälin vaikuttavuutta."
kaikkia näkökulmia ja pitkän*

***Vaikutusten jäsentämisen
tukena päätösten vaikutusten
ennakkoarviointi (EVA):***

**Moninäkökulmaista
tarkastelua lyhyen ja pitkän
aikavälin vaikutuksista
päätöksen ja sen
mahdollisten vaihtoehtojen
osalta.**

**Nykyinen maailma on nopea,
monimutkainen ja epävarma...**

**Asioiden ja vaikutuksien
jäsentäminen yhdessä etukäteen
tuottaa kestävämmän
lopputuloksen.**

Vaikutusten ennakoarviointi –suositus

http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=2572

Käsikirjasta oppaaksi

Neljä näkökulmaa

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

EVA

Yksittäisiä vaikutustyyppejä

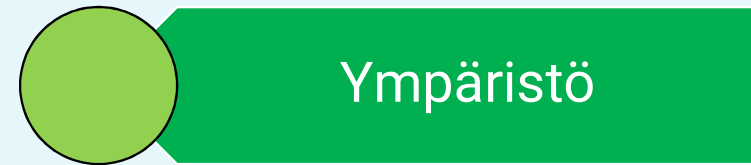
- Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA)
- Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)
- Ympäristövaikutusten arviointi (YVA)
- Terveysvaikutusten arviointi (TVA)
- Mielenveysvaikutusten arviointi (MIVA)
- Sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA)
- Sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi
- Yritysvaikutusten arviointi (YRVA) ym.

Erilaisia vaikutuksia arvioidaan samanaikaisesti:

- 1) kuntalais-
- 2) ympäristö-
- 3) organisaatio- ja henkilöstö- sekä
- 4) taloudelliset vaikutukset

Näkökulmat Kuntaliiton suosituksessa

- Hyvinvointi ja terveys, yhdenvertaisuus, tasa-arvo: sukupuolten ja kieliryhmien välinen, osallisuus, työllisyys, elinkeinoelämä, tietoyhteiskuntataidot (sisältää tietoturvan, palvelujen ja sosiaaliturvan tason), turvallisuus, kattavuus ja saatavuus kunnan eri alueilla
- Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys, maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto, maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö, rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne
- Keskinäiset toimivaltamuutokset, uudet palveluiden tuottamistavat, organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat, henkilöstömäärä, asema ja osallisuus, organisaation raportointi – tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja kielelliset velvollisuudet
- Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen, yritysten toiminta ja niiden välinen kilpailu sekä markkinoiden toimivuus, kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus sekä palvelutuotannon muutos

Ympäristövaikutukset eli vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulkukäyttämisen muutoksesta taikka toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.

Muutoksen kohde	On vaikutuksia	Ei ole vaikutuksia	Selvittävä
Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys			
Maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto			
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö			
Jokin muu, mikä			

Muita usein valittavia näkökulmia

Strategia

Miten päätös on linjassa strategian kanssa?

Miten toteuttaa strategiaa tai ohjelmia?

Yritysvaikutukset

Mitä vaikutuksia markkinoille?

Miten vaikuttaa paikallisten yritysten talouteen tai mahdollisuuksiin?

Lapsivaikutukset

Mitä vaikutuksia erityisesti lapsiin?

Muita mm.:

Maaseutuvaikutukset

Sukupuolivaikutukset

Turvallisuusvaikutukset

6 VAIHETTA

Ennakoarvioinnin toteuttamiseen

Ennakoarvioinnin juurruttajan muistilista:

- Nimetään vastuuhenkilöt toimialoittain, yksi valmistelija ei tee yksin
- Nimetään tukihenkilö, esim. hyvinvointikoordinaattori
- Muistetaan että päätöksen laajuus vaikuttaa käytettyihin työtunteihin. Jos ei ole käyttöä paljoo aikaa, tehdään se mitä annetussa ajassa ehditään eli sovitettava olemassa oleviin resursseihin
- Määritetään arvioinnin taso. Harjoitellaan yhdessä rima alempana, nostetaan rimaa ja evausten määrää sopivassa tahdissa.
- Päätetään lopputuloksen esittämisen ja kokoamisen tapa
- Tutkitaan esimerkkejä ennakoarvioinneista:

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/paatosten-ennakoarviointi/esimerkkeja-ennakoarviointien-toteutuksista>

- Hankitaan tietoa
- Arvioidaan toteutumista säännöllisesti

Ennakoarvioinnin eli EVAn hyödyt

VALMISTELIJAT:

- Valmistelu on avoimempaa ja järjestelmällisempää
- Yhteistyö vahvistuu ja vastuu jakaantuu
- Toimialojen välinen dialogi kehittyy
- Yhteys kuntastrategiaan terästyy

PÄÄTÖKSENTEKIJÄT:

- Eri päätösvaihtoehdot tuodaan avoimesti esiin
- Vaihtoehtoja on helpompi verrata
- Valmisteluyhteistyö ja osallisuus vahvistuvat
- Päätökset ovat vahvemmin punnittuja ja perusteltuja
- Vastuunjako selkeytyy
- Päätökset ovat kestävämpiä ja vaikuttavampia

KUNTALAISET:

- Päätösten vaikutukset kuntalaisiin ja heidän hyvinvointiinsa on pohdittu kokonaisvaltaisesti eri näkökulmista
- Päätösten vaikuttavuus lisääntyy
- Päätöksenteon avoimuus kasvaa
- Osallisuus vahvistuu luoden luottamusta

Sähköinen EVA- työväline apuna

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Mistä löytyy? www.hyvinvointikertomus.fi

SÄHKÖINEN HYVINVOINTIKERTOMUS
VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI Kuntaliitto

Valitse kieli... ▼ KIRJAUDU ULOS

Valitse dokumentti ▼

Ville Nieminen (ville.nieminen@kuntaliitto.fi) 📄 | 📁 | 💬 | ⚙️ | ⓘ

Sinulla ei ole valittua dokumenttia
Valitse olemassa oleva valikosta, tai luo uusi.

+ Uusi SHVK-dokumentti

+ Uusi EVA-dokumentti

Muokkaa arviointisisältöjä

- Näkökulmat
- Vaikutuskohteet

- Oman organisaation näköinen rakenne!
- Muokkaa, lisää, poista

Päätösesitykset, näkökulmat ja vaikutuskohteet

i Voit lisätä, poistaa ja muokata päätösvaihtoehtoja, näkökulmia ja vaikutuskohteita. Näkökulmat ja vaikutuskohteet ovat yhteisiä kaikille päätösvaihtoehdoille. Muokkaukseen pääset klikkaamalla kohtetta. Voit myös muuttaa kohteiden järjestystä raahamalla ne haluamaasi kohtaan.

Lisää vaihtoehto

- Nykyiset päiväkodit - korjaukset
- Kuntalainen
- Ympäristö
- Organisaatio ja henkilöstö
- Talous
- Yritysvaiikutukset
- Uusi yksityinen päiväkoti
- Uusi kunnan rakentama päiväkoti

Sulje Tallenna

Näkökulmat ja vaikutuskohteet

Näkökulma: Kuntalainen				
Vaikutuskohde	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Indikaattorit	
Terveys ja hyvinvointi				
Kuvaus Ei vaikutuksia				
Työllisyys ja työelämä				
Kuvaus Eläköityvien henkilöiden vakanssien täyttäminen.				
Asiakkaan valintamahdollisuudet				
Kuvaus Asiakas voi toivoa tiettyyn päiväkotiin sijoittumista, ja toivomus otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Organisaatio kuitenkin päättää lopullisen sijoittumisen.				

Eri vaihtoehdot näkyvillä

Vaikutuskohde	Nykytila/nollavaihtoehto	Vaihtoehto 1: Peruskorjaus	Vaihtoehto 2: Uusi kuntorata
Kuntalainen			
Terveys ja hyvinvointi			
<i>Lyhyt aikaväli</i>	1	1	-1
<i>Pitkä aikaväli</i>	-2	1	2
<i>Kuvaus</i>	Lyhyellä aikajänteellä kuntorata on kuntalaisten hyödynnettävissä kuten tähänkin saakka, pitkällä aikajänteellä rapistuva kuntorata aiheuttaa tapaturma- ja onnettomuusriskin.	Lyhyellä aikajänteellä kuntorata on kuntalaisten hyödynnettävissä kuten tähänkin saakka.	Kuntorata ei ole käytettävissä lyhyellä aikavälillä, rakennusvaiheessa nykyinen rata suljetaan. Pitkällä aikavälillä käyttöasteen nousu ja turvallisuuden parantuminen tuovat hyötyjä.

PARASTA EVAuksessa:

- Vahvistaa yhteistyötä
- Muotoutuu paikallisiin tarpeisiin ja päätöksen luonteeseen
- Osa normaalia valmistelua, mutta vain systemaattisemmin eri näkökulmat mukana

Kiitos ja antoisaa päivää!

Maria Salenius

+358 50 561 0466

Maria.Salenius@kuntaliitto.fi

Löydät minut myös Twitteristä: @Maria_Salenius

Kommunförbundet.fi

PB 200, 00101 Helsingfors
Kommunernas hus, Andra linjen 14
00530 Helsingfors

